

“YUZ OH, ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR...” DOSTONIDA VATAN TUYG‘USI IFODASIDA BADIY SHAKL VA MAZMUN UYG‘UNLIGI

Turapova Marhabo Abdumajidovna

Toshkent shahar Uchtepa tumani 116-sonli IDUMning ona tili va adabiyot fani o‘qituvchisi, mustaqil tadqiqotchi, marhabo.turapova@mail.ru

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6034889>

MAQOLA TARIXI

Qabul qilindi: 15-dekabr 2021

Ma’qullandi: 15-yanvar 2022

Chop etildi: 5-fevral 2022

KALIT SO‘ZLAR

Vatan, qalb, poetik ifoda, leymotiv, Ona yurt, firoq, sog‘inch.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Sirojiddin Sayyidning “Yuz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur...” nomli asarida Vatan madhi hamda Bobur ijodida yurt ishq alohida o‘rganilgan. Dostonida o‘zga yurtida Vatan ishqida yurgan Bobur haqida yozadi.

Zahiriddin Muhammad Bobur o‘zbeklar nomini jahonga tanitgan ulug‘ allomalardan biridir. U noyob qobiliyatga ega sarkarda va podshoh, ulkan tafakkur qudratiga ega tarixchi, olim va shoir sifatida dunyoni hayratga soldi.

U adabiyotimizning Alisher Navoiydan keyingi eng teran fikrli va sohir tuyg‘ular kuychisi ekanligi bilan qadrlil.¹

O‘zbek xalqi o‘tmishda o‘tgan ko‘plab buyuk daholari bilan haqli ravishda faxrlansa arziydi. Ularning ko‘plari nafaqat, o‘z diyorida, balki dunyoning ko‘plab mamlakatlarida ma‘lum va mashhurdirlar. Ana shunday mo‘tabar zotlardan biri Zahiriddin Muhammad Boburdir. Sirojiddin Sayyid ijodida Bobur obrazi talqini alohida sahifalarni tashkil qiladi. Uning “Yuz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur...” nomli bag‘ishlov asarida Bobur haqidagi she‘rlari jamlangan ekan, unda Vatan madhi alohida o‘ringa ega...

She‘riyat - qalb holatidir. Uni qabul etmoq ham qalb holatiga bog‘liq. She‘r ma‘nosini so‘z bilan bayon qilish mumkin

emas. So‘z bilan anglatish mumkin bo‘lgan fikr esa she‘r qilib aytilmaydi.

¹ N. Jumaxo‘ja. I. Adizova. O‘zbek adabiyoti tarixi. – T.: Innovasiya-Ziyo, 2020. – B.52.

She‘r – zavq, hayrat, kulgu, iztirob, armon, tazarru, mu nojot... demakdir. She‘r – ishq demakdir, ibodat demakdir, - deb yozadi O‘zbekiston xalq shoiri Erkin Vohidov.¹

“Sirojiddin Sayyid dardli shoir, – deydi f.f.d. Nurboy Jabborov, “She‘riyat – ruh ozodligi” nomli maqolasida. – Uning zohiran quvonchli holatning go‘zal poetik ifodasi berilgandek ko‘ringan misralari zamirida ham elning, yurtning g‘amida yashayotgan ko‘ngil iztiroblari sirqib turadi. “Ayvonlari nurga talosh, kayvonisi oy-u quyosh” bo‘lgan Vatan haqida “ko‘zida yosh, yuzida yosh” bilan yozishning sababi shunda. Qaldirg‘ochlarga ber ayvonlaringni... Benihoya jozibali misra.

¹ S. Sayyid. Asarlar. II jild. Sharq nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi Bosh tahririyati, 2018. – B.6.

Binobarin,uyning ayvoniga qaldirg'och qo'nishi – baxt timsoli.Shoirning she'rlarida ana shunday ko'ngilga yaqin, qalbdagi nozik torlarni chertib yuboradigan misralar ko'p"².

Sirojiddin Sayyid ozod, dilbar Vatanni bir farzand yanglig' sidqidildan, ko'nglini osmonlarday keng ochib kuylaydi. Xokisor, mehnatkash elini, ulug' Vatanini o'ziga xos, hammaga tushunarli qilib tarannum etadi.Shoirning qaddu bastini, qalbining qiyofasini, ko'ngil dunyosini she'ri ko'rsatadi, uning zohiri ham, botini ham o'z she'ridir. Shu o'rinda ta'kidlash joizki, nafosatni, go'zallikni, betakror badiiyat namunalarini, aslida, betakror shaxsiyat egalari yaratadi. Ushbu ijod yo'li faqat xohish-istak bilan yuzaga chiqaradigan bir narsa emas. Iste'dod va yorqin shaxsiyat go'zal badiiyat namunalariga hayot bag'ishlaydigan nurdir, aslida. U umr, tiriklik yo'lining bir bosqichi. Shoirning badiiy talqini, ijtimoiy-estetik umumlashma fikrlari samarasida voqelikning ana shu mitti bo'lagi millat va Vatan taqdiriga daxldor mohiyati bilan namoyon bo'ladi.

“Yozuvchi asarda ilgari surgan asosiy g'oya leymotiv deyiladi. Asosiy g'oya, aytganimizdek, asarning butun badiiy to'qimasidan kelib chiqadi. Shu sababli har bir obraz, har bir tafsilot muayyan g'oyaviy vazifani bajaradi”³.

Sirojiddin Sayyidning aksariyat asarlari leymotivini Vatanparvarlik, yurtsevarlik tashkil etadi. Vatan mavzusida she'r bitib, yurt manzaralarini chizar ekan tuproq tandır, yog'och so'ri, tog'-u qirlar,

chinorlar-u minorlardan oddiy xasgacha umumlashma xarakter kasb etadi.

Xalqni sevgan va bor mehr-u muhabbatini ayamagan insonni xalqi ham sevadi, ardoqlaydi. Sirojiddin Sayyid tom ma'noda yurt oshig'i.

Shoir “Turkiston” gazetasiga bergan interviyusida, “Shu bobobog'lar-u bobotog'lar menga oq fotiha berdilar, bu suvlar-u jilg'alardan qalbinga navolar oldim, shoir bo'lib nimaiki kuy va ohang topgan bo'lsam, avvalombor, shu tuproqdan, shu tog'-u dashtlardan minnatdorman. Bu bog'ning katta harflar bilan yoziladigan nomini ham bilasiz: VATAN. Men bir kuychi sifatida jondan aziz shu bog'ning ko'rkli, tarovatli bo'lishiga ozroqqina foydam tegayotgan bo'lsa – o'zimni g'oyat saodatli deb bilaman”⁴, - deydi. Sirojiddin Sayyid “Yuz,oh Zahiriddin Muhammad Bobur... ” dostonida o'zga yurtda Vatan ishqida yurgan Bobur haqida to'lib to'lqinlanib yozadi.

Mirzo Bobur Vatandan yiroqlarda chekkan oh-nolalari, qalb qo'ri va yurak qoni bilan inja bir Vatan yaratdi. U “Boburnoma”edi. Mirzo Bobur “Boburnoma”ni Vatan tutdi. Bugun “Boburnoma” mutolaasi umumjahon miqyosiga chiqqan. Mirzo Bobur har bir “Boburnoma”o'quvchisining qalbida o'z Vatani bilan qolmoqlik saodatini butun hayoti va ijodi bilan kashf etdi va bu muqaddas g'oyani avlodlarga meros qoldirdi.

Uning eng suygan va sadoqatli mavzusi – bu Vatan. Ona yurt shoni – shavkati, hurriyati haqida so'ylaganda ichiga sig'may ketadi. To'lib - toshib she'r yozadi. “Vatan abadiy”, “Qaldirg'ochlarga ber ayvonlaringni singari o'nlab majmualari, dostonlari, she'riy turkumlari

² Mustaqillik davri adabiyoti. – T.: G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti, 2006. – B.287.256-sahifa.

³ Xudoyberdiyev E. Adabiyotshunoslikka kirish. – T.: “O'AJBNT”Markazi, 2003. – B.361.69-sahifa.

⁴S.Sayyid. So'z yo'li.Tanlangan asarlar.Ikki jildlik.1-jild. – T.: Sharq, 2008. – B.384. 364-sahifa.

Sirojiddin Sayyid nomini ona yurt sarhadlaridan tashqariga olib chiqdi. She'r sehri, she'r mehri ko'ngillarni zabt eta borgani sayin sarhadlarini kengaytirar ekan.

"Bu arziyas bitiklarim ham o'z ko'nglim oldida, hayotim-u ko'rgan - kechirganlarim oldida ma'lum ma'noda o'zimning kamtarona sarhisobimdir. O'choqdagi o't boshqa-yu yurakdagi o't boshqa deganlaridek, yozganlarim balki mening yana bir urinishim, ko'ngilga tomon mening yana bir cho'glanishimdir. Yozilmagan katta she'rlarning parchalaridir balki, kunlarim, tunlarimning bo'laklaridir, bilmayman. Nima bo'lganda ham boshimdan ko'nglimdan kechirdim shularni". Ko'rinadiki, Sirojiddin Sayyid shoirlikni mehnat deb, qismat deb biladi. Non-tuz ichgan el-yurtning, kindik qoni tomgan tuprog'ining sha'nini yuksaltirish deb biladi.

Xalqimiz Sirojiddin Sayyid she'rlarini sevishlari, ardoqlab o'qishlari bejiz emas. Har gal "Vatan abadiy", "Andijon ko'rinadur", "Bolalik qaytmaydi", "Samarqand yodi", "Qismat taqozosi", "Qovun birla uzum hajri", "Men ko'ngil dunyosining dog'idaman", "Andijon ko'rinadir", "Vatanni o'rganish", "Vatan", "Vatan nadir", "Ilinj", "Vatan yodi", "Bag'ishlov" va boshqa o'nlab she'rlarini o'qiganda doimo yangi-yangi fikrlar uyg'onaveradi. Ajib sehrlil tuyg'ular girdobiga tushaveradi. Sirojiddin Sayyid she'rlarida hayotga sezgirlik, hayotiy hodisalarga qiziquvchanlik, odamlar taqdiriga mas'ullik hissi hukmron. Shoir jo'shqin hayotining dolzarb muammolari, qaynoq nafasi og'ushida yashab kelmoqda.

Vatan haqida yozmagan birorta ham shoir bo'lmasa kerak. Lekin Sirojiddin Sayyidning bu mavzudagi bitiklari, salaflari va zamondoshlari nazmini takrorlamaydi.

Shoirning badiiy talqini, ijtimoiy-estetik umumlashma fikrlari samarasida voqelikning ana shu mitti bo'lagi millat va Vatan taqdiriga daxldor mohiyati bilan namoyon bo'ladi.

Mana bu misralar ham fikrimizni tasdiqlaydi:

Gar odamlar so'rasha mendan :

Bu dunyoda istaging nedur?

Ne istaysan, amal yo shuhrat,

Yo hisobsiz boylukmi, bildir.

Lol bo'lmasdan berurman javob:

Bular menga aslo kerakmas.

Yolg'iz istak qalbda hukmron.

Vatan mehri tark etmasa bas.⁵

Darhaqiqat, shoir satrlari tonggi shabbodalardek, dillarga o'y-xayollarni olib kiradi. Ko'nglimizda betakror obrazlari bilan muhrlanib qoladi. Gard, nasim, sas, barg, serfayz, so'zlari lirik qahramonning mehr-muhabbatini tiniqlashtirib, aniq va to'liq mag'izli ma'nodorlik hosil qilganini bildiradi.

Yurtim, menga zar kerakmas zarlaringdan,

Kipriklarim o'psalar bas gardlaringdan.

Men bir nasim bo'lib keldim, men bir nasim,

Aytib o'tsam deyman ko'hna dardlaringdan.

Menga qadim minorlarda bir sas yetar, Shul sas mening ko'nglim axir serfayz etar.

Menga dunyo kerak emas, bir xas yetar,

Yassaviylar yotgan aziz yerlaringdan.⁶

Sirojiddin Sayyidning she'rlarini o'qigan odam bunga yana bir karra amin bo'ladi. Shoirning she'rlari uzoq yillar qalb

⁵ S. Sayyid. Asarlar. II jild. Sharq nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi Bosh tahririyati, 2018. – B.6.

⁶ O'sha asar. – B.250.

vatan qal'asida to'plangan, ruh iqlimlarini
makon etgan, ong va shuur zaminida ildiz
otgan sog'inchlardan tarkib topadi.

Yomg'irlar yig'lashib sel bo'ldi, ona,
Sog'inchlilar birlashib yil bo'ldi, ona,
To'planib, to'planib barcha og'riqlar,
Mening ko'kragimda dil bo'ldi, ona.

Sog'inch dilni o'rtaydi va dilning o'ziga
aylanadi. Sog'inch – hamisha dilni
o'rtaguvchi hissiyotdir.

Zahiriddin Muhammad Bobur
"Boburnoma" asarida shunday yozadi :

*" Ul viloyatlarning latofatlarini kishi
nechun unutmay. Alalxusus mundoq toyib va
torik bo'lg'onda qovun va uzumdek mashru'
hazni kishi netavr xotirdan chiqarg'ay. Bu
fursatta bir qovun keltirub edilar, kesib
yeg'ach, g'arib ta'sir qildi. Tamom yig'lab
edim."*

*(To'qqiz yuz o'ttiz
beshinchi (1528) yil voqealari)⁷*

Sirojiddin Sayyid esa "Yuz oh,
Zahiriddin Muhammad Bobur..." (Firoq va
Sog'inch) dostonida Vatanga bo'lgan
sog'inchini quyidagicha ta'riflaydi:

Ey falak ,berding menga g'urbatlaru
ozorlar,

Qolmish o'z yurtimda xushbuy rastayu
bozorlar.

Dil qonim sog'inch aro bo'lmish
uzumning qoniday,

Yig'layurman bir qovun hajrida men
zor-zorlar.⁸

Bu to'rtlik orqali shoir Boburning
Vatan ishqida yonib-kuyganini yorqin aks
ettirgan. Qovun sog'inchi orqali o'z yurti
ishqida o'rtanganini va taqdirida g'am-
g'urbat borligini, undan ozor
chekayotganini aytib, shu joyda o'z yurti
bo'lmish Andijonning xushbo'y rastalarini,

bozorlarini bir ajib his bilan sog'inganini
Sirojiddin Sayyid mohirlik bilan ta'riflaydi.

Dil qonim sog'inch aro bo'lmish
uzumning qoniday,

Yig'layurman bir qovun hajrida men
zor-zorlar.

Dil qoniga sog'inch qo'shilib, go'yoki
uzumning qoniga o'xshatganini,
qovun uchun emas, kindik qoni to'kilgan
Vatanga bo'lgan sog'inch, muhabbat
Boburga azob berayotganini yozadi.
Sirojiddin Sayyid ijodi o'z tarovatiga
egaligi bilan ajralib turadi. Vatan, yurt, Ona
diyor haqida yozmagan shoir va yozuvchi
bo'lmasa kerak. O'z tug'ilib o'sgan yurti
haqida yozgan har bir qalam sohibi va
sohibalari baxtlidir...

*"Samarqand shahri ajab orasta
shahredur, bu shaharda bir xususiyati
borkim, o'zga kam shaharda andoq bo'lga'y....
Xo'b nonvoliqlari va oshpazliqlari bordur.
Olamda yaxshi qog'az Samarqanddin chiqar.
Juvozi qog'azlar suyi tamom Konigildin
keladur. Konigil Siyohob yoqasidadurkim, bu
qora suvni Obirahmat ham derlar.
Samarqandning yana bir matoi qirmizi
mahmaldurkim, atrof va javopibqa eltarlar
".*

*(To'qqiz yuz
uchinchi (1497—1498) yil voqialari)⁹*

Ey Samarqand, chiqmagay yoddan sira
qo'rg'onlaring,

Ko'zlarim o'ngidan aslo ketmagaydir
nonlaring.

Shoir she'rlariga nazar solsak, bir umr
Samarqand va Andijon yodi bilan
yashaganini, bu esa uning qalb daftaridagi
bitiklarda namoyon bo'lganini guvohi
bo'lamiz.

To'plamdagi har bir she'rgina emas, har
bir baytda shoir bir yangi ta'sirchan fikriy

⁷ Bobur. Boburnoma. –T.: Yulduzcha. 1990. –B.312

⁸ O'sha asar. –B. 136.

⁹ Bobur. Boburnoma. –T.: Yulduzcha. 1990. –B.42.

kashfiyot manzur etishga urinadi va bunga muvaffaq bo'ladi. "Andijon ko'rinadir" she'rining to'rt baytiga nazar tashlasak, Samarqandni olib, bag'ri qon bo'lib qamaldan chiqqani, ulug' orzusi katta bobosi Amir Temur shaxsi, umidsizlik fojiasi, kelgusidagi falokatlar tahlikasi sharpalari o'ta ta'sirchanlik bilan qalamdan quyilganiga amin bo'lamiz:

Andijon ko'rinadir, payvandi jon ko'rinadir,

Osmoni yerda, yeri osmon ko'rinadir.

Ot chopib yurganlarim yodimga tushsa har zamon,

Qirlarida lolalar bag'rimda qon kurinadir.

Ey Samarqand, alvido, osmonlaringni o'ylasam,

Har bulutdin menga bir sohibqiron ko'rinadir.

Bir xazon yaprogidek men bu diyordin ketmisham,

Ko'zima ikki jahon bargi xazon ko'rinadir.

Tog'laring ham boshima sermar chaqinlardin qilich,

Ey falak, niyatlaring asru yomon ko'rinadir.¹⁰

To'plamni o'qib turfa kayfiyatlar tuygan kitobxon yengil tortib, "Bobur yozishi kerak bo'lgan she'rlarni Sirojiddin Sayyid davom ettiribdi" deya qoniqadi. Zamondosh shoirimizning ushbu "Boburnoma" voqealariga o'ziga xos naziralarini bastakorning she'r bag'ishab, musiqa bastalaganiga ham o'xshatish mumkin. Chunki Sirojiddin Sayyid she'r bag'ishlagan u yoki bu voqeani "Boburnoma"dan o'qigan kitobxon unchalik ahamiyat bermasligi yoki unda bu

darajada kuchli taassurot qoldirmasligi mumkin edi.

Sirojiddin Sayyid Amir Temur bobomizning qurgan imoratlari ularning bizga qoldirgan tuzuklaridan ilhomlanib, quyidagi misralarni tazmin sifatida qo'llab, **"...Ul fursatlar Temuriya salotini dasturi bila to'shak ustida o'lturur edim".**

(To'qqiz yuz biriichi (1495—1496) yil voqialari) quyidagi "Temur tuzuklari" ini yozadi:

Bobomdan qolgan ey so'zlar, ayo so'zlar,

Menga darmonu quvvat ham davo so'zlar.

Bobom qurgan saroylar ichra sizlar ham

Buyuk bir qo'rg'onsiz dahr aro, so'zlar.

Mening sha'nu g'ururim ham sharafshonim,

Turar dunyo turar to bu bino, so'zlar.

Jahongirlik bila fathu zafarlardin

Dilimga siz beribdirsiz safo, so'zlar.

Ikki kaftin ochib turgandayin bobom,

Qolibdursiz menga misli duo, so'zlar.

Ushbu misralar ostida qancha sir-u sinoat va ma'naviy merosga, ota-bobolarimizga bo'lgan e'tirof yashiringanini anglashimiz mumkin.

Ulug'vor saltanat shundoq bino bo'lmas,

Ko'ribsiz qanchalar jabru jafu, so'zlar.

Og'irdir podshohlik birla baxt yo'li,

Bo'lingiz menga ham siz rahnamo, so'zlar.¹¹

Temuriyzoda Boburning "Boburnoma" sida yuz xil mavzu va siyosiy-axloqiy masalalarga daxl etiladi. Shoir sidqidildan yozilgan, mehr va samimiyat bilan bitilgan o'z bag'ishlovlarida kitobxonni buyuk qadriyat sohiblari va milliy qadriyatlarimiz mohiyatini anglashga, shoh va

¹⁰ Sayyid S. Yuz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur... - T.: O'zbekiston, 2011.-B.19.

¹¹ Sayyid S. Yuz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur... -T.: O'zbekiston, 2011.-B. 21.

sultonlarimizning millat tarixidagi buyuk shaxsiyatlarini kashf etishga urinadi.

“Sayhun suyining shimoli tarafidagi qasabalar: bir Axsidur. Kitoblarda Axsikat bitirlar... Umarshayx mirzo muni poytaxt qilib edi. Sayhun daryosi qo'rg'onining ostidin oqar... Qovuni yaxshi bo'lur. Bir nav' qovundirkim “Mir Temuriy” derlar, andoq, qovun ma'lum emaskim olamda bo'lg'ay”.

(Sakkiz yuz to'sson to'ssqizinchi (1494) yil votsialari)¹²

Bobur “Boburnoma”da yozishicha “Mir Temur” qovunlari faqat o'z yurtida bo'lishi va bunday qovun olamda yo'q deb ta'riflaydi. Vatan tuprog'ida o'sgan “Mir Temuriy” qovunlarning hidlari, asal kabi husayni uzumlar, yurtining zahmatkash odamlarining sog'inchlaridir. Axsida joylashgan Sayxun daryosi qo'rgonning ostidan o'tar edi. Shu yerda yetilgan qovunlarni eslab, yurt taftini sog'inchini Sirojiddin Sayyid “Mir Temuriy qovunlar”ida quyidagicha ta'rifladi:

Men baxtimdan mudom yurdim ilgari,
O'tdi yana ramazonu iydlari.

Dimog'imdan hargiz ketmadi nari
Mir Temuriy qovunlarning hiddari.
O'z bobomdan yodgor qolgan ziroat,
Anglarmidi buni Hirot, Hindlari.

Bu ne sog'inch erur, ne sir-sinoat —
Mir Temuriy qovunlarning hidlari?¹³

Shoir qalbi g'ururlarga to'lib, Bobur tilidan yurak tubidan otilib chiqayotgan bir sado bilan o'ta mohirona ta'riflaydi. Sirojiddin Sayyid Bobur haqida yozar ekan, shunday dahyo zotni qadrlamagan beqadr odamlardan nafratlanadi:

Buncha uzun oh tortdingiz, oh Bobur,
Muttahamlar dunyosida shoh Bobur.
Andijonu Hindu – yetti iqlimda

Topilmadi Sizga bir dodxoh, Bobur.
Oллоhimning dargohlari keng,
Lekin sig'dirmadi Sizni bu dargoh
Bobur.

Kecha uzun, manzil olis, yo'l uzoq,
Sizga faqat yolg'iz oy hamroh, Bobur.
Nonko'r beklar, beoqibat mirzolar,
Kimlar Sizga qazmadilar choh, Bobur!

14

She'rni ko'zdan kechirganimizda, unda shoirning kuyunchak qalbini ko'ramiz. Shunday buyuk zotni qadrlamagan kimsalarni ayovsiz fosh etadi, ularga nafratini oshkor izhor qiladi.

Sirojiddin Sayyid lirik qahramoni hayotining mazmunini, umrning mohiyatini, jamiyatdagi o'rnini Vatan koriga yarashdi, deb biladi.

Darhaqiqat, Bobur umri mobaynida shunchalik ko'p boyliklarni qo'lga kiritdi-yu, ammo o'zini baxtli his qilmadi. Sabab shundaki, u baxt tushunchasini oliy darajada idrok etadi. O'zi hukmronlik qilgan mamlakatlarning boyliklariga sira ko'z olaytirmadi. Aksincha, qaysi yurtga qadami tegsa, uni obod va ma'mur qilishga harakat qildi. Bobur tasavvuridagi baxt oliy maqomda turadi. Odamlarga yaxshilik qilishni, bunyodkorlikni, yaratuvchanlikni, ezgulikni baxt deb bildi. Zahiriddin Muhammad Boburning umri Vatan hajrida o'rtangan umrdir. Sirojiddin Sayyidning “Kobulda bahor” nomli she'rida Boburning iztiroblariga sheriklik hissi bo'rtib ko'rinadi:

Kobulda bahoru g'amim ortadi,
Hasrat umrim aro cherik tortadi.
Musofir savdolar meni o'rtadi,
Bu gulshan ichra men bir tirik mozor,
Kobulda bahordir, Kobulda bahor.¹⁵

¹² Bobur. Boburnoma. –T.: Yulduzcha. 1990. –B.25.

¹³ O'sha asar. –B. 147.

¹⁴ Sayyid S. Yuz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur... –T.: O'zbekiston, 2011. –B.33.

¹⁵ O'sha asar. –B. 65.

Bobur keng dunyoqarashi, mukammal aql-zakovati, bilimi bilan Hindistonda Boburiylar sulolasiga asos soldi. O'zbek adabiyotida o'ziga xos boburshunoslik yuzaga keladi. Uning shaxsi va ijodi adabiyotshunos, tarixchi, tilshunos va boshqa soha kishilarining e'tiborini tortib keldi. Boburning adabiy merosi ko'p qirralidir. Uning she'rlari, "Boburnoma"si alohida o'rganiladi.

Umrini o'g'liga nisor etgan mehribon ota, g'urbatlardan zada ko'ngil sohibi,

buyuk musofir, buyuk mag'lubiyatlarga uchragan zot, buyuk g'alabalar nashidasini totgan masrur qalb egasidan buyuk armon kitobi meros qoldi.

Xulosa qilib aytganda, milliy qahramonlarimiz bo'lgan buyuk shaxslar hayotining serma'no hikmatlari jamiyatimizning kelajagi bo'lgan yoshlar ongiga ta'sir ko'rsatib, ularni fikran va ruhan tarbiyalaydi, ma'naviy komillikka hozirlaydi, da'vat etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bobur.Boburnoma. -T.:Yulduzcha. 1990. -B.25.
2. S.Sayyid.Asarlar. II jild.Sharq nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi Bosh tahririyati,2018.-B.6.
3. Sirojiddin Sayyid. Yuz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur. - T.: 2011.
4. Mustaqillik davri adabiyoti. - T.: G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti, 2006. - B.287.256-sahifa.
5. Xudoyberdiyev E. Adabiyotshunoslikka kirish. - T.: "O'AJBNT"Markazi, 2003. - B.361.69-sahifa.
6. S.Sayyid. So'z yo'li.Tanlangan asarlar.Ikki jildlik.1-jild. - T.: Sharq, 2008. - B.384. 364-sahifa.
7. Vohidov E. Iztirob. Toshkent.: O'zbekiston, 1992.

